

Õiguskantsler

Prefekt Kaido Kõplas
Politsei- ja Piirivalveameti
Lääne Prefektuur
laane@politsei.ee

Teie nr
Meie 04.04.2018 nr 7-7/180273/1801582

Kontrollkäigu kokkuvõte Paide politseijaoskonna arestimaja

Lugupeetud härra prefekt

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 08.03.2018 ette teatamata Politsei- ja Piirivalveameti Paide politseijaoskonna arestimaja (edaspidi: arestimaja).

Väga hea mulje jättis arestimaja personali inimlik suhtumine kinnipeetutesse.¹ Samuti on kiiduväärt, et kinnipeetud saavad kasutada duširuumi sagedamini kui kord nädalas. Jalutushoovis võivad nad viibida tööpäeviti kauem kui üks tund. Tunnustamist väärrib, et [õiguskantsleri eelmise kontrollkäigu](#) kokkuvõttes antud soovitude põhjal on jalutushoovi paigaldatud ilma eest varju pakkuv osaline katus ning istekoht puhkamiseks. Positiivne on, et dokumentides talletatakse käeraudade kasutamine² ning kui sellest on jäänud kinnipeetu kehale jälgi.³ Fikseerida tasub ka erivahendi kasutamise kestus,⁴ kuivõrd erivahendite kasutamisega riivatakse isiku põhiõigusi võrdlemisi intensiivselt ning see võib põhjustada hiljem erimeelsusi ja õigusvaidlusi (vt nt [eelmise kontrollkäigu](#) ja [Rapla arestimaja](#) 2018. aastal tehtud kontrollkäigu kokkuvõtet).

Arestimaja kambrite akendest ei pääse praegu kambritesse piisavalt loomulikku valgust. Seega tuleb leida lahendus, mis tagaks kambrites parema loomuliku valguse. Kinnipeetutel peab olema võimalus viibida soovi korral kord päevas (sh nädalavahetustel) vähemalt tund aega värskes õhus. Igal üksikjuhtumil tuleb hinnata, kas arestimaja kambriks peab olema ööpäevane videovalve. Kinnipeetud peavad saama lugeda üleriigilisi päevalehti.

Nõunikud tutvusid kontrollkäigul arestimaja ruumide ja dokumentidega ning vestlesid arestimajas viibinud kinnipeetutega.

Kambri valgustatus

Arestimaja kambrite aknaava täiteks on kasutatud klaastelliseid, mis takistavad loomuliku valguse sissepääsu. Seetõttu napib kambrites päevavalgust.

---

¹ Mõiste *kinnipeetu* hõlmab arestimajas viibivaid vahistatuid, kinnipeetavaid ning arestialuseid.

² Nt U.E. kohta 13.02.2018 koostatud kahtlustatavana kinnipidamise protokoll (KKP); J.L. kohta 27.02.2018 ja A.K. kohta 22.02.2018 koostatud isiku kinnipidamise protokollid.

³ Nt J.M. kohta 07.03.2018 koostatud esmase tervisekontrolli akt.

⁴ U.E. kohta koostatud KKP-s seda infot ei olnud.

Maailma Terviseorganisatsioon on pidanud oma [raportis](#) oluliseks, et arestikambrites oleks piisavalt loomulikku valgust. Samasuguse nõude on sõnastanud piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise tõkestamise Euroopa komitee (CPT) [oma standardites](#). CPT rõhutas 2015. aastal [Moldovale](#) ja [Armeeniale](#) ning 2016. aastal [Ühendkuningriigile](#) ja [Lätile](#) antud soovitustes, et kambrites tuleb tagada nii tehisvalgustus kui ka piisav loomulik valgus. Õiguskantsler juhtis niisugusele vajadusele tähelepanu [Narva](#), [Viljandi](#), [Jõgeva](#) ja [Tartu](#), [Kuressaare](#) ning [Rapla arestimajja](#) tehtud kontrollkäikude kokkuvõtetes.

Palun leidke lahendus, mis võimaldaks loomulikul valgusel akna kaudu paremini kambritesse pääseda.

Värskes õhus viibimine

Kinnipeetutel ei ole arestimaja töökorralduse tõttu võimalik nädalavahetustel viibida värskes õhus. Samasugust lubamatut tava täheldas õiguskantsler ka [Rapla arestimajas](#). Palun tagage, et kinnipeetud saaksid kõikidel nädalapäevadel, sh laupäeviti ja pühapäeviti, olla soovi korral vähemalt üks tund päevas värskes õhus. See on [vangistusseaduse](#) § 93 lg 5 ja [arestimaja sisekorraeeskirja](#) § 31 lg 2 järgi nende õigus.

Videovalve

Arestimaja kõigis kambrites kasutatakse kinnipeetute jälgimiseks ööpäev läbi videovalvet. Õiguskantsler on videovalve rakendamist kambrites käsitlenud [Valga ja Võru](#), [Kuressaare](#) ja [Rapla arestimajja](#) tehtud kontrollkäikude kokkuvõtetes. Kuivõrd arestimaja kambrites viibivad [arestialused](#) ja [vahistatud](#) ligi 23 tundi ööpäevas ja pikema aja vältel, ei pruugi kinnipeetu pidev jälgimine videokaamerate abil olla tema privaatsuse seisukohast alati sobilik. Seetõttu tuleks edaspidi kaaluda, kas iga isiku puhul on ööpäevane videovalve möödapääsmatult vajalik (nt tervises seisundi tõttu) ning otsustada, kui suures ulatuses seda igal konkreetsel juhul kasutada võiks. Kui videovalve ei ole möödapääsmatult vajalik, ei peaks seda rakendama.

Üleriigilised päevalehed

Kinnipeetud ei saa arestimajas lugeda üleriigilisi päevalehti. Õiguskantsler juhtis sellele tähelepanu ka [Tartu](#), [Rakvere](#), [Kuressaare](#) ja [Rapla arestimajja](#) tehtud kontrollkäikudel. [Vangistusseaduse](#) § 30 lg 1, § 86 lg 1 ja § 93 lg 3 järgi peab arestimajas viibivale kinnipeetule olema tagatud võimalus lugeda üleriigilisi päevalehti ning ajakirju. Palun võimaldage arestimaja kinnipeetutele lugemiseks seadusega ette nähtud ajakirjandusväljaanded.

Ootan Teie seisukohta soovituste suhtes hiljemalt 23.04.2018.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise